

Apparat til Rettens Haandhævelse. Jeg skal ikke spaa om, hvorvidt en saadan Ordning vil komme til at indeholde Regler derom, jeg erkender, at ingen af os i Øjeblikket kan bedømme, hvorledes Ordningen vil blive, hvorledes Verdensudviklingen i det hele taget vil komme til at foregaa. Derfor erkender jeg til syvende og sidst ogsaa, at den Mulighed kan indtræde, at det grundlæggende Arbejde, vi kommer til at gøre paa dette Omraade, kan blive omvæltet af Begivenheder, som ingen af os i Øjeblikket kan forudse. Men jeg følger til, at det, tror jeg, gælder ethvert Arbejde med Fremtiden for Øje, som for Tiden gøres i Danmark; af Hensyn dertil er det derfor ikke muligt, at vi gaar i Staa og lader en saadan Opgave ligge.

Men det er jo altsaa en Mulighed, at der kan blive Aftaler om et militært Apparat til Haandhævelse af den kommende, folkeretlige Ordning; og det ærede Medlem føjede til, at den Del, vi skulde have deri, kom vi dog ikke til at bestemme eller i hvert Fald ikke til alene at bestemme. Maa jeg i denne Forbindelse sige, at deri kan jeg naturligvis være enig med det ærede Medlem, men jeg vil rigtignok ogsaa gerne lægge Vægten paa den Tilføjelse, det ærede Medlem gjorde, at vi ikke *alene* kommer til at bestemme det, thi jeg vil gerne lægge Vægten paa, at det vil blive en af de største Opgaver for dansk Politik i den kommende Tid at øve den størst mulige Indflydelse paa, hvilke Forpligtelser vi her maatte komme til at paatage os, hvis saadanne Forpligtelser overhovedet skabes for de forskellige Stater. Thi dette er klart, at Forpligtelser til med militære Magtmidler at deltage i Rettens Haandhævelse overfor dem, der maatte modsætte sig Voldgiftsdomstoles Afgørelse eller paa anden Vis bryde internationale Regler, saaledes at militær Haandhævelse deroverfor kunde tænkes sat i Værk — det er klart, at Forpligtelse til Deltagelse i saadan militær Haandhævelse er mangefold mere farefuld for den lille Stat, end den er for den store Stat, og derfor vil det blive en Hovedopgave for os at gøre alt muligt for, at de mindre Stater og da navnlig den Stat, vi tilhører, ikke faar saadanne Forpligtelser, at den derigennem bliver mere farefuldt stillet efter den nye Ordning, end den har været under den gamle. Under den gamle Ordning lykkedes det os dog at komme igennem den farefuldeste Krig, den største, den mest ødelæggende Krig, Verden har kendt, uden at der i dette Land skete noget, som bragte Ulykker

over os, vel saaledes, at Ulemper ramte os, men ikke saaledes, at vi her blev hjemsogt af Ulykker, der overhovedet kan sammenlignes med, hvad der skete i den øvrige Verden. Derfor forekommer det mig, at vi ikke frivillig skal opgive den Stilling, vi har, medmindre den nye Stilling i et Folkenes Forbund bliver af en saadan Karakter, at den yder os ikke ringere, men større Tryghed for vor Fremtid — og det vil sige for Fredens Bevarelse for det danske Rige, for det danske Folk — end den Ordning, hvorunder vi hidtil har levet.

J. C. Christensen: Den førte Forhandling har jo vist, at der er Enighed om at fremme Lovforslaget; den har ogsaa vist, at der er Enighed om, at der bliver indsat Bestemmelser i Lovforslaget om Kommissionens Arbejde med Hensyn til en Undersøgelse af, hvorledes den nuværende Ordning har virket. Den højtærede Minister og et Par af de ærede Talere, som tilhører Regeringspartierne, har sagt, at det var overflødigt at sætte en saadan Bestemmelse ind i Lovforslaget, fordi det laa i selve Lovforslaget. Det kan jeg ikke erkende. Der staar ikke noget om det i Lovforslaget og heller ikke i Motiverne, men det er ingen Nytte til at strides derom, da samtlige Talere, saa snart der fremsattes Ønske derom, har været enige om, at en saadan Bestemmelse skulde indsættes i Lovforslaget.

I øvrigt har Forhandlingen vist, at den højtærede Minister og de to Medlemmer, der støtter Ministeren, stadig fastholder, at man kunde have undværet Ordningen af 1909; man vilde under de Forhold, vi har haft, have været lige saa godt hjulpede med de Radikales Ordning af 1909. Det er en Paastand, og jeg tror ikke, den Paastand bliver sandere ved, at den gentages Gang paa Gang; men jeg ventede nu heller ikke, at man fra den Side vilde undlade at gentage den, for denne Genta-gelse er det eneste Forsvar, man har at holde sig til. Det gaar i hvert Fald over min Forstand, at vi vilde have kunnet klare os med en Ordning som den, de Radikale foreslog i 1909, særlig med Hensyn til Flaaden og Minevæsenet. Hvis vi den Gang havde faaet de Radikales Forslag gennemført, vilde vi ved Krigens Begyndelse ikke have haft de Miner at udlægge, som man fandt det nødvendigt at udlægge, og ikke have haft de Fartøjer at sende ud i vore Farvande, som vi har haft; det er uimodsigteligt. Jeg tror heller ikke, at vi har haft noget tilovers af Materiel i denne Tid, det viser sig allerede ved, at vi har haft det alt sammen ude.